

Gáncs Aladár

A FÓTI KÁNTORKÉPZŐ TÖRTÉNETE

A Mandák Ottthon 50 éves jubileumára

Gáncs Aladár
Budapest 1997 Husvét hetében

Az Evangélikus Országos Levéltár
anyagát alapján készítette a levéltár
munkatársak, Gáncs Aladár ny. lelkész
és kántor.

Budapest, 1997. szeptember 24.

Gáncs Aladár levéltár-igazgató

A FÓTI KÁNTORKÉPZŐ TÖRTÉNETE

A Mandák Otthon 50 éves jubileumára.

BEVEZETÉS.

Elröpült az 50 év. Mi, akik a munkában résztvettünk meghatottan lapozgatjuk a régi naplókat, leveleket, vendégkönyveket... A sárguló íveken néha csak ceruzával írva állnak a nevek, a gyülekezetek, amelyekből jöttek a hallgatók.

Lassan, fokozatosan bontakozott ki az, ami később egyházunkban fogalomná lett: a "fóti kántorképzés". Érdekes a háttér: egyházzenei fellendülés, a MUSICA SACRA egy új szemlélete, amely nagyobb szerepet szán liturgiának, templomi orgonajátéknak, kórusnak. Mindez összefüggött a századforduló táján induló orgonamozgalommal, amelynek hullámai csak 30-40 évvel később érik el hazánkat, továbbá a Luther-reneszánszsal, amely ráeszmélt a liturgia, az éneklő gyülekezet jelentőségére.

Az iskolák államosítása után a kántortanítók nagy többsége ott hagyni kényszerült az orgonapadot. Fót volt hívva arra, hogy a megváltozott körülmények között egy új kántornemzedéket képezzen ki. - A régi kántortípus valóban más volt. Elég bepillantani orgona vagy kórus kottatárunkba, hogy lássuk: ők egészen más szellemben muzsikáltak. Sem a 'lutheri liturgia, sem a liturgikus orgonajáték alapjait nem ismerték. Becsületese munkájukért csak hálával említhetjük őket, de távozásuk után a nehéz külső körülmények mellett itt egy szellemében, stílusában új kántornemzedéket nevelt Fót. A díszítő, járulékos jellegű templomi zene helyébe, a gyülekezetben szolgáló PRÉDIKÁLÓ és DICSSÓÍTÓ orgonajáték lépett előtérbe.

A fóti képzés főleg eleinte, csak szerényebb célokat tűzhetett maga elé. Hiszen sok hallgató a nulláról indult, és legfeljebb 1-2 párhetes tanfolyamot tudtak elvégezni. De ott volt a SZOLGÁLAT VÁGYA és az új szellem, amely tudatosan helyezte e korlát a templomi muzsika középpontjába. 50 év alatt jóval magasabb szintre emelkedett a technikai és művészi igény. Évek multával egyre magasabb képzettségű előadók kapcsolódtak be a kántorképzés munkájába.

Az ötvenes évek elején minden egyéb egyházi konferencia meg-

szünt. - Így lépett előtérbe Fót úgy is, mint az ifjúság egyházi és lelki nevelésének EGYETLEN HELYE. Itt kapott helyet, a komoly zenei képzés mellett - reggeli és esti áhitatok formájában - a hitébresztés és a hitmélyítés munkája. Nem mellékes, hogy a hallgatók mögött ott állott a KÜLDŐ GYÜLEKEZET. A lelkész vagy a gyermekek szülei sokszor ott voltak a VIZSGÁN, amelynek felemelő légköréről még szólunk majd a továbbiakban.

Nem "vallásos", hanem EGYHÁZI zenét tanítottunk. Ezt jelentette az, hogy a középpontban a koráljáték állott. És a munka jelét megszabta az a cél, hogy a hallgató menjen vissza a küldő gyülekezetbe és ott szolgáljon az orgonapadon. - Mi van a vallásos zene mögött? Sokszor csak egy homályos, egyéni vallásosság, hangulat. AZ EGYHÁZI ZENE MÖGÖTT VISZONT OTT ÁLL AZ ÉNEKLŐ GYÜLEKEZET, amelynek templomában talán éppen egy most üres orgonapad várja a fóti "ujdonsült" kántort. - A Fóton szolgáló lelkészek többnyire a negyvenes évek ÉBREDÉSI LÉGKÖRE ALTAL ÉRINTETT igehirdetők voltak. És a küldő gyülekezet, a szülők nagy része is bibliás, imádkozó gyülekezeti tagok voltak, akik sokszor egy-egy evangélizáció vagy konferencia légkörében ismerték meg Jézust, mint személyes Urakat és Megváltójukat. Nem kétséges, hogy a háború utáni évek a konferenciák és evangélizációk virágkorát hozták. Az anyagi és más áldozatokat is kívánó fóti munkát elsősorban ez a réteg hordozta nagy hűséggel.

A fiú-, lány-, férfi-, asszony (t)sb. konferenciák leállítását után, Isten Lelke csendben tovább munkálkodott a fóti kántortanfolyamok áhitatain... Átéltük Jézus Nikodemusnak mondott szavait: " a szél fuj, ahová akar..." Sokszor éreztük a Lélek szelének zúgását, és azt is tudtuk, hogy az egyházi zene is végeredményben a SZENTLELEK ADOMÁNYA.

A KEZDET.

A régi könyveket, írásokat lapozgatva az első kérdésünk lehet: hogyan is kezdődött a fóti kántorképzés?

1946-ban, adta MANDÁK MÁRIA az evangélikus egyháznak azt az épületet, amelyet azóta is "Mandák Otthon"-ként emlegetünk. Az épület hivatalos egyházi átvétele 1947-ben történt. A konkrét

indulás ideje, vagyis az első konferencia dátuma 1947 június 3-tól, 5-ig. Ez Belmissziói Konferencia volt. Innen számítva ünnepeljük most Fót 50 éves jubileumát.

Néhány adattal villantsuk fel most az akkori fóti konferenciás élet sokszínű képét. A vendégkönyvek szerint 1947-ben a következő alkalmak, konferenciák voltak:

Baráti Mozgalom, - Papné, - MELE, - Egyházmegyei Ifjusági Napok, - Pedagógus, - Vasárnapi Iskolai Vezető, - Evangélikus Evangélizáció Csendesnapja, - Asszony, - Népfőiskolai Előkészítő, - Férfiak, - Ifjusági Vezetők.

Érdekes, és talán ma is ötletadó adatok a további évekből :
1948: Traktor-Vezetői konferencia.

1951: Gimnáziumi Tanárok konf.

1952: Apák-fiúk, - Anyák és lányok, - Lelki és idegbetegek részére.

1954: Szépirodalom után érdeklődők.

Mostani emlékezésünk lehet gondolatébresztő és új elgondolásokot adó alkalom is. Isten arra akar indítani, hogy ne csak visszafelé, hanem előre is nézzünk.

Eleinte a kántorképzés más témával együtt szerepelt. Példák :
1949 nov.20-dec.28-ig: Kántori, Vallástanítói és Gyermekbiblikör vezetői.

1950-53-ig gyakori ez a megjelölés "Belmissziói és Kántorképző Tanfolyam".

Végül kialakulnak a téli és nyári kántortanfolyamok. De ezekről még a későbbiekben szólnunk.

Érdemes idézni Kiss János szavait: a fóti kántorképzés indulásáról /Interju, Ev.Élet 1979/:

"Amikor az iskolák államosítása után a kántorság személyi kérdései is felvetődtek egyházunkban, - sürgősen kellett cselekednünk, hogy a több helyen megüresedett orgonapadokra, harmoniumok mellé embereket tudjunk oda ültetni. Először gyorsított képzéssel igyekeztünk lelkes hívekből, vállalkozó fiatalokból és öregekből olyan egyházi munkásokat formálni, akik zenei ismeretekkel rendelkeztek, és először csak egyszólamban, majd szorgalmas gyakorlásuk eredményeként többszólamban kísérték a gyülekezet éneklését. Később egyre igényesebbek lettünk.

Ma már /1979/ így merem mondani, minőségi kántorok kerülnek ki Intézetünkéből. A kántori oklevelet nem adjuk olcsón! A kezdéskor egyetlen kölcsönharmoniummal indult az oktatás, gyakorlás. Aztán szétnéztünk gyülekezetek padlásain és raktáraiban, - roncsharmoniumokat gyűjtöttünk és saját kezünk munkájával összehoztunk 3 gyakorlóharmoniumot."

NYÁRI ÉS TÉLI TANFOLYAMOK.

Pár év múlva megszűnt a különböző célu tanfolyamok összekapcsolása. Önálló Kántortanfolyamok alakultak ki és pedig nyári és téli tanfolyamok. A tanfolyamok napirendje fokozatosan alakult ki. Példaként álljon itt egy 1975-ből való nyári tanfolyam napi-rendje :

6.00 Ébresztő - jellegzetes élmény! Megszólal a csengő és abban a pillanatban egy sereg harmonium és orgona is megszendül. Igazi "fóti ébresztő" volt ez. A hangszerek reggeltől-estig szóltak. Minden percet ki kellett használni...

6.45 Egyéni csendesség

7.05 Eligazítás

7.15 Közös énekóra

7.40 Reggeli áhitat - Ma amikor már több helyen vannak ifjúsági konferenciák más a helyzet. Fótra ma elsősorban és főleg zenét tanulni jönnek. De akkoriban az 1951-ben leállított ifjúsági konferenciákat is igyekezett Fótt pótolni. A "fóti szellem" azt is jelentette: hogy az egyházi zene és így a kántori és orgonista szolgálat alapja és egyetlen MEGBIZHATÓ GYÖKERE a személyes élő hit. Ez pedig csak élő igehirdetésből és a Biblia olvasásából fakad. Tehát sokan kaptak hitbeli erősítést is ezeken a fóti tanfolyamokon.

8,16 Reggeli

8.40 Egyházi énekóra / vagyis közös énektanulás/

9.15 Zeneelmélet-összhangzattan

1 0.00 Zeneórák, harmonium és orgona . Az előképzettséget mindig felmértük. De aki nulláról indult, - azzal is sokszor bámulatosan hamar eljutottunk a négyszólamu koráljátékig. Fótt hangulatát.

meghatározta, hogy a napi munka közben és a szünetekben is állandóan hangzott a korál - akár harmoniumon, akár orgonán.

12.00 Ebéd
15.00 Karének
17.00 Zeneórák
19.00 Vacsora
20.00 Esti áhitat
21.45 Lefekvés.
22.00 Villanyoltás. Teljes csend.

Igyekeztünk zenei élményt is nyújtani. A lemez és magnó hallgatás mellett sokat jelentett a vizsgákon elhangzó nívósabb zeneszámok meghallgatása is. Magam olykor a szünetben eljátszottam orgonán egy-egy nagyobb Bach számot. Majd kötetlen beszélgetés indult meg Bach zenéjéről, amely az orgonán is/ige - hirdető "zene. Eljátszottam egy-egy korálelőjátékot az Orgelbüchleinből, ahol Bach az orgonabillentyükön, még a pedálon is prédikál: bűnesetről, inkarnációról, passióról és feltámasztásról.

Fülünkbe cseng Kiss Jánosnak a növendékekhez szóló biztató és figyelmeztető szava :

- Ne feledd, hogy Bach János Sebestyén orgonapadján ülsz...

Egyre többen jöttek a nyári tanfolyamokra. Egy időben egyenesen jellemző volt a túljelentkezés. A legutóbbi években ez már megszűnt. Szemléltető adat: 1980 nyarán a tanfolyamokon 117 gyülekezetből 189-en vettek részt. Mostanában 40-50 hallgató az átlag - újabb remény, hogy a Fóton szerzett kántori oklevél államilag is elismert lesz.

A TÉLI TANFOLYAMOK eleinte bentlakásosak voltak /novembertől - márciusig/. Most már csak „bejáró” tanfolyamok. Hét végén jönnek és akkor vesznek részt az órákon. Mivel itt karvezetés nincs, ezt nyáron kell pótolniuk - valamelyik nyári tanfolyamon.

Példaképp egy téli tanfolyam napi-rendjét is közöljük /1976-77/

6.30 Ébresztő, takarítás, tisztálkodás
7.10 Egyéni csendesség
7.30 Reggeli
8-9-ig gyakorló órák, - beosztás szerint

9.00 Közös áhitat és énekóra
9.30 Tanítás : zeneórák, ének, szolfézs, zeneelmélet
12.00 Ebéd
13.00-14.00 Pihenés
14.00-15.00 Egyéni foglalkozás
15.00-18.00 Gyakorló órák, egyéni foglalkozás, felelések
18.00 Vacsora
19.00-22.00-ig tanulás, gyakorló, tévé, hanglezem, felolvasás
22.00 Villanyoltás, teljes csend.

Megjegyzés: ez évben nem voltak bentlakó résztvevők, a távolabbiak szombati napon és vasárnap, délig tartózkodtak az Intézetben.

Végül nézzünk egy egészen friss adatot: 1996/97-es téli tanfolyam. Létszám : 20 orgonista és 15 harmoniumos. Szombatonként folyt a munka, reggeltől estig. Tantárgyak voltak: hangszeroktatás, - ének, - szolfézs, - zeneelmélet, - partitúraolvasás, - hangszer ismeret, - liturgika, - himnologia. Most is voltak távolról bejárók pl. Sopron, Brasso...

TANANYAG.

A tanfolyamra való jelentkezéshez a következőket kellett beszerezni :

1. lelkész ajánló levél
2. rövid életrajz
3. hatósági orvosi bizonyítvány.

A tananyag általában a következő tárgyakat ölelte fel:

Hittan

Egyházi ének

Harmonium játék

Orgona játék

Partitúra olvasás

Karvezetés /csak nyáron/

Szolfézs

Zeneelmélet

A bizonyítványok kapcsán a következő rend alakult ki:

1. segédkántori bizonyítványt kapott a hallgató az I.év végén
2. kántori bizonyítványt a II.év végén
3. kántori oklevelet a III.év végén

ELŐADÓK

Egyre többen kapcsolódtak be a fóti képzés munkájába. Az előadók képzettsége nem volt egyforma. Oklevelet zenészekről kezdve egészen addig, hogy valaki Fóton szerzett kántori oklevéllel jött vissza tanítani.

1990 óta egyre jellemzőbb az előadók magasabb foku zenei képzettsége. Van aki hazai konzervatóriumi ill. zeneakadémiai oklevéllel, akár külföldi végzettséggel tanított/ Herford/. Munkájukat önfeláldozóan, egyházszeretettel végezték, óradíjat, napi díjat nem tudtunk fizetni. Több óraadó még az utiköltséget sem fogadta el. A már elhunytak közül megemlítjük azoknak nevét, akik egyházi zenénk korszakalkotó mesterei voltak, és szívesen kapcsolódtak be a fóti munkába: Gárdonyi Zoltán, Peskó Zoltán, Rezessy László, Weltler Jenő, Zalánffy Aladár. - Természetesen valamennyi többi előadónk munkáját is igen nagyra értékeljük. Közülük többen mind máig hűségesen részt vesznek a fóti munkában, - de ebben a rövid kis megemlékezésben nincs mód arra, hogy név szerint felsoroljuk őket.

Kiss János neve már többször előkerült. Ő volt a Mandák Otthon gondnoka, majd igazgatója. Nála futottak össze a munka szálai. Emiatt is érdemes lesz most meghallgatnunk, hogy mi is volt az igazgató munkaköre. A hivatalos munkaszerződés szerint:

1. a kántorképző tanfolyamok szervezése és lebonyolítása, hallgatók és előadók ellátásáról és elszállásolásáról való gondoskodás, a szükséges személyzet biztosítása.
2. a tanfolyam teljes idejében a hallgatókra való felügyelet, lelki gondozásuk /áhitatok/, és a tanfolyamok rendjének biztosítása. Az előadások és a napirend beosztása.
3. a tanfolyamok alsófoku hangszeres oktatása minden évfolyamban, az elméleti tárgyak tanítása /egyházi ének, szolfézs, és zeneelmélet/.
4. a kántortanfolyamokkal kapcsolatos adminisztratív teendők végzése /levelezés, körlevelek, munkanaplók, bejelentők stb/
5. az Otthon üzemeltetésével kapcsolatos gazdasági természetű adminisztrációs teendők végzése /pénztárkönyv, főkönyvek vezetése, költségvetés, zárszámadás készítése. A pénztár, az OTP csekkek, irattár, leltár, könyvtár, kottatár kezelése./

6. az Otthon épületének üzemeltetése, állagának óvása, elrendelt renoválásának végrehajttatása, felszerelések és hangszerek megóvása, javíttatások és elrendelt pótlások végrehajtása.
7. a Teologia Akadémián heti egy délután fakultatív harmoniumtanulásra jelentkezők oktatása, az alapfoku kántortan - folyamra jelentkezők hangszeres és elméleti oktatása, valamint a középfoku kántortanfolyamokra jelentkezők elméleti tanítása.

^z
Köismert, hogy Kiss János milyen hűségesen és lelkesen végezte feladatát. Munkáját ma 2-3 ember végzi, - ő ezt egymaga tette. Kiss János neve teljesen összeforrt a fóti munkával. Nyugdíjas korában is kijárt, tartotta a kapcsolatot. Utána az Otthon vezetését Demján Sándor vette át. Majd Gulyás Erzsébet lett a vezető, aki jelenleg is végzi ezt a szolgálatot.

Trajtler Gábor orgonaművész, Országos Egyházzenei igazgató 1959-től, máig részt vesz a fóti munkában. 1959-ben szerzett művészi oklevelet a Zeneakadémia orgona tanszakán. Attól kezdve orgona tanárként működött Fóton, majd Kiss János után az Otthon igazgatója is lett. 1995-től az Otthon igazgatását Bancze Gábor okleveles zenetanár vette át.

A fóti növendékekből alakult meg 1989-ben a "Mandák kórus". A kórust ifj.Hafenscher Károly lelkész, okleveles karvezető szervezte meg. Hat évig volt karvezető Ecsedy Zsuzsanna is. A kórus vezetését 1995-ben dr.Balás István vette át és szép eredménnyel a mai napig is.

TATAROZÁS

A MANDÁK OTTHON életéhez hozzátartozott természetesen az épület karbantartása. Ennek kapcsán csak néhány adatot szeretnénk elmondani.

Kiss János írja 1970-ben: " Festettem, mázoltam, tetőfedő munkát végeztem. Évi 1000 levelet írok meg. - Ahogy telnek az évek egyre több a segítség is. Több gyülekezetből beállít 8-10 presbiter /Lucfalva,Csomád,Domony/. Betonoznak, lépcsőt készítenek. Munka végén azt szoktam mondani:

- Csak azt ne várják, hogy megköszönjem a munkájukat. EBBEN A HÁZBAN NINCS MEGKÖSZÖNÉS. ISTENNEK KÖSZÖNJÉK MEG, HOGY AZ Ő MUNKÁJÁBAN SEGITHETTEK. - De jönnek asszonyok is, akik ingyen segítenek a konyhán."

További adatok 1970-ből. Külsőleg, belsőleg festettünk, mázol -

tunk, tetőt javítottunk, új székeket vettünk, kiegészítettük a felszereléseket. Építettünk két új orgonát. E célra az LVSZ-től 80 ezer forintot kaptunk. Agyülekezetek "Kantáta vasárnapi" offertoriuma és az egyesek hűségese adománya tette lehetővé mindezt. És a sok házilag elvégzett munka.

1971.: Két mosdót és zuhanyozót LVSZ előlegből, a hívek és gyülekezetek adományából 50 ezer forintos költséggel szereztünk be.

Kiss János a volt fótiakat körlevelekkel tartotta össze. Szuplikálás is volt a gyülekezetekben is.

Most idézünk az 1978-as nyári tanfolyamok kiértékeléséből: Modernizáltuk az emeleti hálókat, több mint 30 ezer forintos költséggel. Mindenki modern matracokon fekszik...zománczott vaságyakon.

1985-ben volt a tető^{ter} beépítése. Ekkor megszűntek a zsufolt szobák. Civilizáltabb körülmények lettek. Teljes külső és belső tatarozás is volt. Vizesblokkok készültek el.

HANGSZEREK

Egyházunk liturgikus hangszere az orgona /ill. szükségmeoldaként a harmonium/. A zenetörténetből tudjuk, hogy az orgona a 9.sz. óta lépett az egyház szolgálatába.

Egy felekezetenél sincs akkora szerepe az orgonának, mint evangélikus egyházunkban. Romai katolikus és református vonalon is sok minden korlátozza. A misében csak percek töredékét kapja. Így lett az evangélikus egyház a 17.sz.-ban az ORGONAÉPÍTÉS VI-RÁGKORÁBAN vezető tényező, és legnagyobb zenészünk, Bach első-sorban orgonaműveivel szerepel a templomban is.

Mindez a mai evangélikus kántort is igényes orgonatudásra serkenti. Persze ez azt is jelenti, hogy Fótban is megfelelő hangszerekre volt és van szükség. Álljon itt 1-2 adat a fóti kántorképző hangszereiről.

1967. Jelentés az Országos Egyháznak a hangszerekről:

"2-3 jó harmonium és egy használható orgona hiányzik. Az egyetlen orgona recseg, ropog, kopog és csak részben szólal meg. - Reggel 5-től, este 10-ig szinte szünet nélkül szól a hangszer. A fóti templom orgonáját napi 8 órában vesszük igénybe. Ez is nagyon gyenge orgona. - A harmoniumok 20 éve vannak állandó használatban. 4 harmonium már alig használható, pedig állandóan javítom őket" - írja Kiss János.

1968 nyarán a nagytermi orgonáról olvassuk: "A hangszer állapota miatt az orgonisták közül egyetlen hallgató sem tudta előadni a vizsgadarbaját." - "Hihetetlen a bénító, elkeserítő érzés ami eltölti egyrészt az előadókat, másrészt az orgonistákat..."

1970 március 21.-én volt az új orgona felszentelése a nagyteremben. Ez a hangszer a baranyaí megyei Gerényesről került Fótra. Angster orgona, amelyet főleg házi munkával építettünk át és motorizáltunk.

1997. A mai állapotot csak röviden jellemezzük. Két orgonánk külföldi adományból került ide. A nagytermi orgona 2 manuálon és a pedálon 8 regiszteres. Ez itthon készült. - A másik hangszer külföldön készült. Ez a sarokszobában van, 2 manuálon és pedálon összesen 6 regiszterrel. - Van egy kis orgona a hallban is. A téli kertben levő orgona 2 regiszteres. - Ezenkívül van a templomi hangszer, amelyet szintén használunk gyakorlásra. És persze a sok harmonium.

Óriási színvonal emelkedést jelent a két külföldi adományból kapott hangszer. Az egyenlőértékű 2 manuál lehetővé teszi végre, Bach korárelőjátékainak, vagy trioszonátáinak stílusos megszólaltatását.

VIZSGÁK.

Mi sem jellemzi jobban és megkapóbban a fóti vizsgák légkörét, mint az az idézet, amit Kiss János egyik jelentésében találtam. "...Minden fáradságért kárpótol amikor egy-egy vizsgán a zsu - folt terebe lépve látom az izgalomtól kipirult arcu szülőket, akik várják a nagy pillanatot, amikor gyermekük ujja alatt megszólal az orgona...Van olyan család, ahol egy hosszú templom - padot megtölt a négy generáció, akik Fóton jártak il.járnak..."

Milyen is volt egy vizsga ? Álljon itt példa gyanánt egy 3 hetes tanfolyam vizsgarendje./1978 juni.19-juli.8./

8.30 Énekverseny 2 csoportban

10.00 A vizsga megnyitása : 1. előértekezlet az irodában

2. közének

3. Igeolvasás, ima

4. A vizsga hivatalos megnyitása

5. Beszámoló a tanfolyamról

10.30 Vizsga: Énekker /Vulpius és Szokolay művek/
Bibliai verseny /Márk ev.-Bohus Imre beszámolója/
Harmoniumjáték
Fórum - Trajtler Gábor beszámolója
Kamarakórusok versenye /beszámoló és jutalmak/
Énekker - Csorba István/ Rezessy és Gárdonyi műve
Orgona
Énektanulás - beszámoló
Énekverseny /beszámoló, kiértékelés, jutalmak/
Közének
Hogyan tovább ? - Trajtler Gábor
Végül : közös ebéd.

ORSZÁGOS EGYHÁZI MUNKA

A fóti munka fejlődését jelentőségét és megbecsülését, mi sem mutatja jobban, mint hogy idővel országos jelleget kapott. Alljon itt néhány adat erről:

1973 október 22.-én országos egyházi megbeszélés volt a fóti kántorképzésről. Jelen volt Dr. Karner Ágoston, Trajtler Gábor és Kiss János a Mandák Intézet gondnoka és a kántorképző tanfolyam vezetője.

1974. Javaslat született, a kántorképzés legyen országos egyházi munka. Címe : "Magyarországi Evangélikus Egyház Kántorképző Otthona". Fót Mária u.3.

Az otthont igazgató vezeti.

Az Országos Elnökség az igazgató mellé Igazgató Tanácsot nevez ki.

1975. A Kántorképző új neve : "Magyarországi Evangélikus Egyház Kántorképző Szolgálat.

EREDMÉNYEK A SZÁMOK TÜKRÉBEN

Itt csak azért közlünk néhány jellemző adatot, hogy teljesebbé tegyük a Fótról adott képet. Időben haladunk.

1966, március 26 : A 22. tanfolyam vizsgáján 11 hallgató vett részt a következő gyülekezetből: Csomád, Szarvas. Páhi, Tatabánya, Irsa, Nagyléta, Fót, Pestimra, Pécel, Bp - Deák-tér és Budahegyvidék.

Még egy adat ebből az évből : eddig 479-en részesültek gyülekezeteinkből kántorképzésben.

- 1973 nyarán 30 ÖNKÉNTES előadó szolgált. - Az eddigi összesen 29 tanfolyamon résztvett hallgatók száma : 1.199.
- 1974 júniusi tanfolyam: résztvett 84 hallgató, 60 gyülekezetből
augusztusi tanfolyam : 94 hallgató, 70 gyülekezetből.
- 1974 nyarán már 15 okleveles fóti kántor szolgált.
- 1975 a 3 hetes tanfolyam nagyon jól bevált. Egészen kezdők eljutottak a négyszólamu koráljátéig. Mindenben elmélyültebb munkát végezhattünk, mint a 2 hetesen.
- 1976 Van olyan hallgató, aki már 8-10 nyári tanfolyamon résztvett.
- 1977 nyarán a tanfolyamokon 100 gyülekezetből 150-en nyertek kántori előkészítést és továbbképzést.
- 1979 nyáron 3 tanfolyamon 143 gyülekezetből 165 hallgató vett részt.
- 1981 A nyári tanfolyamokon 130 gyülekezetből 185-en vettek részt. Eddig a kezdettől 60-an kaptak kántori oklevelet.
- 1982 : 135 gyülekezetből 186-an jöttek.

TOVÁBBTANULÁS

Trajtler Gábor a továbbtanulás négy útját így foglalta össze:

1. otthoni továbbképzés, önképzés
2. tanulni tovább Fóton, - az oklevélig
3. állami zeneoktatásban és orgonaművész képzésben való részvétel is lehetséges
4. nyitva az út a Teoloia Akadémia felé is

Ehhez a témához tartozik, mert a továbbképzést szolgálta, az önkéntes előadók találkozója 1978-ban és 1980-ban. Hogyan zajlott le egy ilyen továbbképző pl. 1978-ban ?

Karner Károly dr. országos főtitkár megnyitója

Tóth-Szöllős Mihály "Kántorutánpótlásunk kérdései" - előadás

"Zenei szolgálatunk közegyházi összefüggésben" - D.Káldy Zoltán

A harmoniumoktatás metodikája. - Kiss János

"Önképzésünk, továbbképzésünk" - Gáncs Aladár

Fórum - Trajtler Gábor

Záróahítat, - Keveházi László esperes

1990 óta egyre többen mennek felsőbb képzésre. A zenei előképzettség is magasabb a 90-es évek óta. Mivel az egyházi konferenciák lehetősége megnyílt és egyre szaporodik, ~~és~~ a fóti kántortanfolyamok résztvevőinek száma csökken, de színvonalában emelkedik. Már a felvételnél szigorubb a követelmény és természetesen az oklevelek elnyerésénél is.

Végül megemlítjük: kutatásaim közben találtam egy adatot, amely szerint 3 éven keresztül a kántorképzés Fóton közösen folyt a Református Konventtel. Ez idő alatt 246 református növendék vett részt a közös tanfolyamon /Kiss János körleveléből./

GYÜLEKEZETI VISSZHANG

Vácegres /1980/. A vácegresi filia lelkésze írja: "A Fóton korábban résztvettek közül kis énekkar alakult. E kis énekkar rendszeresen végez istentiszteleti szolgálatot, megismertette a leendő új énekeskönyv darabjait a gyülekezettel..."

A fóti munka egyik legszebb gyümölcse a már említett 7 éve alakult MANDÁK KÖRUS; ők kérésre bármely gyülekezetbe elmennek szolgálni. Nagyon szép és gazdag programot bonyolítanak^{le}, a gyülekezetek részéről sok elismerő és hálás visszhangot kaptunk.

A fóti munka visszhangjának vehető az is, hogy zenei táborok alakultak és alakulnak több gyülekezetben. Ezek révén Fóttól távolabbi kántor jelöltek is kaphatnak kiképzést.

Végül, de nem utolsó sorban kell megörökítenünk Isten iránti hálával azt az Egyházunk számára nagy jelentőségű ténytet, hogy a nehéz időkben, amikor sem hittan, sem egyházi iskolák, sem ifjúsági konferenciák nem voltak, AKKOR FIATALJAINK FÓTON KAPTAK INDITATÁST A LELKÉSZI SZOLGÁLATRA. Így azt is elmondhatjuk, hogy ezekben az időkben FÓT ADTA A TEOLOGUSOK ZÖMÉT.

Ehhez a jubileumi megemlékezéshez még ki-ki hozzá tudná tenni személyes emlékeit. Én a Levéltárban található anyagot, és az Intézetben vezetett vendégkönyveket, haladási naplókat lapozgattam végig. - Nem törekedtem teljességre, hiszen Fót igazi értéke téke nem a régi írásokban található, hanem a lelkekben. Ott él a fóti szellem azoknak a lelkészeknek, kántoroknak, orgonistáknak lelkében, akik hűséges szolgálattal prédikálják, szószék-ről, orgonapadról a Musica Sacra Evangéliumát.

Gáncs Aladár .